

Günün Piyasa Haritası

Hürmüz Boğazı çevresindeki gerilim haftalardır piyasaların gündeminde yer alırken, dün bu tabloya yeni ve daha keskin bir boyut eklendi. ABD Başkanı Donald Trump, boğazın kontrolünü ABD'nin devralacağını, bölgeden geçen tüm kargolardan %20 oranında geçiş ücreti alınacağını ve İran'a yönelik deniz ablukasının yeniden yürürlüğe girdiğini duyurdu. Trump, ABD'nin bundan böyle Hürmüz Boğazı'nın Koruyucusu sıfatıyla anılacağını belirtirken, bu adımın bölgede güvenliğin sağlanmasının maliyetine karşılık geldiğini savundu. Açıklamanın ardından ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı, ablukanın 14 Temmuz'da TSİ 23.00'te yeniden başlayacağını ve daha önce Nisan-Haziran döneminde uygulanan abluka sürecinde 140'tan fazla geminin alternatif rotalara yönlendirildiğini, kurallara uymayan 9 geminin etkisiz hale getirildiğini hatırlattı. Sert askeri söyleme rağmen Trump, müzakere kapısını tamamen kapatmadığını da vurgulayarak bir anlaşmanın halen mümkün olduğunu düşündüğünü söyledi, bu da saldırıların sürmesine karşın diplomatik bir çözüm ihtimalinin masada kaldığını işaret etmesi nedeni ile oldukça önemli. Bu gelişmeler, ABD'nin İran'a yönelik saldırılarının ve İran'ın karşılığında Kuveyt, Bahreyn ve Ürdün'e yönelik misilleme girişimlerinin yarattığı gerilim ortamında geldi.

İran tarafı, Trump'ın geçiş ücreti planına alaycı bir dille karşılık verdi. Dışişleri Bakanı Abbas Erakçi, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında önce Trump'ın açıklamasını haklı bulduğunu belirterek Hürmüz Boğazı'ndan ticari gemilerin güvenli geçişini kim sağlıyorsa bu hizmetin karşılığını alması gerektiğini söyledi, ardından bu görüşün altını alaycı bir vurguyla çizerek Hürmüz Boğazı'nın muhafızının İran olduğunu ve bunun ilelebet böyle kalacağını belirtti. Erakçi, bu çerçevede %20 oranının fazla olduğunu, kendilerinin daha adil davranacağını ifade ederek Trump'ın planına örtük bir gönderme yaptı.

Petrol piyasası bu gelişmelere sert tepki verdi. Bu sabah Brent petrol, %1,23'e varan artışla 83,80 dolara çıkarak son dört haftanın en yüksek seviyesine ulaştı, bir önceki seansta ise %9,6 yükselişle Mayıs 2020'den bu yana en büyük günlük kazancını kaydetmişti. WTI ham petrol ise %1,4 artışla 78,85 dolara yükseldi, bu seviyeyle petrol fiyatları iki ülkenin 17 Haziran'da savaşı sona erdirmek için mutabakat zaptı imzalamasından bu yana görülen en yüksek noktaya ulaşmış oldu.

ABD'nin Petrol Stoklarında Tarihi Gerileme

ABD'nin stratejik petrol rezervlerindeki ham petrol stokları geçen hafta yaklaşık 3 milyon varil azalarak 316,5 milyon varile geriledi ve bu seviyeyle rezervler 1983'ten bu yana kaydedilen en düşük noktaya indi. Halbuki aynı dönemde ülkenin günlük ham petrol üretimi 50 bin varil artışla 13 milyon 860 bin varile çıktı ve Enerji Bilgi İdaresi'nin Temmuz raporuna göre yıl geneli için günlük ortalama üretimin 13 milyon 780 bin varil olması bekleniyor, ham petrol ithalatı günlük 351 bin varil artışla 5 milyon 629 bin varile yükselirken ihracat günlük 746 bin varil azalışla 3 milyon 262 bin varile geriledi. Bu tablo stratejik rezervlerin uzun süredir devam eden aşınmasının üretim artışına rağmen sürdüğünü ve Hürmüz Boğazı'ndaki gerilimin arz güvenliği tartışmalarını daha da hassas bir zemine taşıdığını gösteriyor.

Çin'in Petrol Alımlarında Sert Düşüş

Çin'in ham petrol ithalatı Haziran ayında Ortadoğu'daki savaş ve iç talebin ani yavaşlamasıyla keskin bir düşüş göstererek yaklaşık on yılın en düşük seviyesine geriledi, gümrük verilerine göre alımlar yıllık bazda %41 düşüşle 29,27 milyon tona inerek Ekim 2016'dan bu yana en zayıf noktaya ulaştı ve Mayıs ayına göre de %12 daha düşük gerçekleşti. ABD-İran ateşkesinin bozulması ve Hürmüz Boğazı üzerinden sevkiyatın yeniden canlanma ihtimalinin gölgede kalması, Orta Doğu'nun Çin'in ham petrol alımlarının yaklaşık yarısını oluşturduğu göz önüne alındığında tabloyu daha da hassaslaştırıyor, buna karşın piyasa ithalatın dip noktasına ulaştığına ve Pekin'in stoklarını yenileyebileceğine dair işaretleri izliyor. Doğalgaz ithalatı ise farklı bir tablo çizerek hazıranda %3,7 artışla beş ayın en yüksek seviyesi olan 10,93 milyon tona ulaştı, bu artış yerli üretimin azalması ve depolama tamponlarının tükenmesiyle deniz yoluyla yapılan ithalatın öne çıkmasından kaynaklandı, İran savaşının bölgeden yapılan LNG sevkiyatlarını sekteye uğratmasına rağmen bu düşüş büyük ölçüde diğer kaynaklarla telafi edildi.

Fed'den Enflasyon Uyarısı

Fed Yönetim Kurulu Üyesi Christopher Waller, çekirdek enflasyon verisinin bu hafta yine yüksek gelmesi halinde FOMC'nin kısa vadede yeniden sıkılaştırmayı değerlendirmesi gerekebileceğini söyledi, gümrük vergilerinin yükselttiği mal maliyetlerine ve Ortadoğu'daki çatışmaların tetiklediği enerji fiyatı artışlarına rağmen hanehalkı ve işletme harcamalarının dirençli kaldığını, istihdamın da hedeflenen seviyeye yakın seyrettiğini belirterek ekonominin reel tarafının sağlam durduğunu ancak para politikası açısından bir yol ayrımında bulunduklarını vurguladı. Çekirdek enflasyonun ocak ayından bu yana yükseliş eğiliminde olduğuna ve Ortadoğu'daki çatışmaların petrol ile diğer emtiaların üretim ve nakliyesini aksatmasının bu artışı hızlandırdığına dikkat çeken Waller, asıl belirleyici sorunun enflasyonun yukarı yönlü seyrini sürdürüp sürdürmeyeceği yoksa %2 hedefine doğru gerileme başlangıcına mı gelindiği olduğunu ifade etti. Politikayı aşırı sıkılaştırıp resesyon riski doğurmaktan kaçınmaları gerektiğinin de altını çizerek 2021 ve 2022'de yapılan gecikmiş müdahale hatasını tekrarlamamak istediklerini söyledi ve atılacak adımın bugün açıklanacak enflasyon verisi başta olmak üzere gelecek verilere bağlı olacağını kaydetti.

Fed'den Rezerv Yönetiminde Sınırlı Adım

Fed, rezervlerde beklenen azalmaya karşı önlem almak amacıyla 13 Ağustos'ta sona erecek aylık dönemde yaklaşık 10 milyar dolarlık Hazine bonosu alımı ile 17,6 milyar dolarlık yeniden yatırım alımı yapmayı planladığını açıkladı, Hazine'nin tahvil arzını artırması ve nakit dengesini 1 trilyon doların üzerine çıkarmasının rezervlerde azalmaya yol açmasının beklendiğini, bu nedenle likidite koşullarına karşı temkinli bir yaklaşım sürdürüldüğünü belirtti. FOMC'nin geçen ay politika notunda yaptığı değişiklikle, piyasa koşullarının gerektirmesi halinde bu alımlarda geçici duraklamalar yaşanabileceğinin ifade edildiği, bunun gelecekteki alım miktarlarında daha esnek bir yaklaşımın işareti olduğu hatırlatıldı. Fed'in 2025 sonunda bilanço küçültmeyi durdurup yeniden rezerv sağlamaya başladığı, aralıkta aylık 40 milyar dolarla başlayan alımların nisanda 25 milyar dolara, mayısta ise sürpriz bir kararla 10 milyar dolara kademeli olarak düşürüldüğü kaydedildi.

Bugün Açıklanacak Enflasyon Verisinde Beklentiler

Bugün açıklanacak haziran ayı ABD TÜFE verisinde piyasa tarafı, manşet enflasyonun mayıs ayında görülen %4,2'lik zirveden %3,8 seviyesine gerilemesini beklerken, aylık bazda %0,1'lik bir düşüş öngörüyor, çekirdek enflasyonun ise %2,9 seviyesinde sabit kalmasını ve aylık bazda %0,2 artmasını bekliyor. Goldman Sachs ise bu tabloya kıyasla daha güçlü bir yavaşlama senaryosu çiziyor, banka çekirdek enflasyonun aylık %0,17 artacağını ve yıllık artış hızının %2,9'dan %2,8'e inebileceğini öngörürken, manşet TÜFE'nin enerji fiyatlarındaki %4,4'lük düşüşün etkisiyle aylık %0,11 gerileyeceğini, yıllık enflasyonun da %4,25'ten %3,87'ye ineceğini hesaplıyor, bu tahminler piyasanın öngördüğü aylık %0,2'lik çekirdek artışın altında kalıyor. Bu hafta ayrıca Fed Başkanı Kevin Warsh'ın para politikasına ilişkin görünümü değerlendirmek üzere Kongre'de iki kez ifade verecek. Bu görüşmeler enflasyon verisiyle birlikte faiz patikasına dair piyasa fiyatlamasında belirleyici olacak. Ancak manşet tarafta görülebilecek bu gerilemenin piyasalar üzerindeki olası olumlu etkisinin sınırlı kalması bekleniyor, çünkü petrol fiyatlarının Hürmüz Boğazı'ndaki gerileme birlikte son dönemde yeniden yukarı yönlü bir seyre girmesi, enerji kaynaklı baz etkisinin önümüzdeki aylarda tersine dönebileceği ve enflasyonun yeniden yukarı yönlü baskı altına girebileceği ihtimalini gündemde tutuyor.

Türk Lirası Üzerinde Sürdürülen Baskı

Commerzbank ekonomisti Tatha Ghose, haziran verilerinin fiyat baskılarında bir miktar hafifleme gösterdiğini ancak ABD-İran gerilimiyle yeniden tırmanan petrol fiyatlarının bu rahatlamayı ortadan kaldırdığını belirterek, bu maliyet baskısının prensipte yeni bir faiz artışı ya da mevcut yüksek faizlerin korunması beklentisini doğurması gerektiğini, ancak Türkiye'deki politika yapıcılarının yaklaşımının bundan farklı seyrettiğini, bu nedenle Türk lirasının önümüzdeki dönemde de değer kaybı baskısıyla karşı karşıya kalmasının muhtemel olduğunu ifade etti. TCMB cephesinde ise temkinli duruş öne çıkıyor, Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan faiz indiriminde aceleci davranılmayacağını ve kararların Temmuz enflasyon verisine dayalı olacağını vurgularken, Başkan Yardımcısı Gazi İshak Kara da gıda ve enerji kaynaklı risklerin sıkı duruşun korunmasını gerektirdiğine işaret etti.

Türkiye Makro Görünümünde Riskler Dengeleniyor

JPMorgan'ın "2026 Yılı'nın İkinci Yarisına İlişkin Türkiye Makro Görünümü" başlıklı raporunda, Orta Doğu'daki çatışmaların enerji fiyatlarını yukarı çekerek Türkiye'nin enflasyon, cari açık ve bütçe açığı görünümünü kötüleştirdiği belirtiliyor, banka ekonomisti Fatih Akçelik imzasını taşıyan analize göre 2026 yıl sonu enflasyon tahmini %24'ten %29'a, politika faizi tahmini %30'dan %35'e yükseltilirken, bütçe açığı/GSYİH beklentisi %3,5'ten %4'e, cari açık/GSYİH tahmini %1,8'den %2,8'e (48 milyar dolar) revize edildi ve reel büyüme tahmini %4,4'ten %3,0'e düşürüldü. Buna karşın JPMorgan, haziranda sağlanan geçici barış anlaşmasının kuyruk risklerini sınırladığını ve makro görünümde en kötünün geride kalmış olabileceğini, Brent petroldeki her 10 dolarlık artışın enflasyona 1,2 puan eklediğini ve cari açığı 6 milyar dolar artırdığını, güçlü turizm gelirlerinin temmuz-ekim döneminde liranı destekleyeceğini ve bunun üçüncü çeyrekte Merkez Bankası rezervlerinin güçlenmesine imkan tanıyacağını öngörüyor. Banka, enflasyon momentumunun %30 seviyesinde yapışkan kalmasının para politikasında gevsemeyi ölçülü kılacağını, temmuz toplantısında fonlama oranının %37'ye çekilerek kademeli normalleşmeye girilmesini beklediğini ve 2027 için büyümeyi %4,6, yıl sonu enflasyonu %25,0, dolar/TL kurunu ise 61,7 olarak öngördüğünü belirtiyor.

İmalat Sanayine Kredi Desteği Genişletiliyor

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kabine Toplantısı'nın ardından yaptığı açıklamada imalat sektörü için kurumlar vergisi oranını %12,5'e indirdiklerini, ihracatçılara sunulan reeskont kredilerinin hacmini günlük 5 milyar liraya yükselttiklerini ve İstihdam Koruma Programı kapsamında istihdam başına aylık 3 bin 500 lira destek ödemesiyle 900 bin istihdamı koruma altına aldıklarını belirterek, tüm imalat sektörleri için devreye alınan 100 milyar liralık kredi paketinin sanayicilerin finansmana erişimine ilave bir destek sağladığını söyledi, bu olumlu seyri hızlandırmak amacıyla Yatırım Taahhütlü Avans Kredi Programı'nın kapsamının ve bütçesinin genişletildiğini, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından kriterleri ilan edilecek bu yeni uygulama için program bütçesinin 750 milyar liraya çıkarıldığını açıkladı, sanayicilerin yalnızca yeni yatırımları için değil işletme sermayesi noktasında da uygun koşullu finansmana erişim imkanının güçlendirildiğini belirterek imalat sanayinin istifadesine 250 milyar liralık ek bir uygun koşullu kredi paketinin sunulduğunu, program paydaşı bankalardan piyasa koşullarından daha cazip olan 6 ay anapara ödemesiz 36 aya kadar vadeli kredilerin 12 puanlık maliyet kısmının hükümet tarafından karşılandığını ve bu iki programla imalat sanayi için toplam 1 trilyon liralık uygun koşullu kredinin önünün açılmış olduğunu ifade etti.

Özetle

Gün, Hürmüz Boğazı'ndaki gerilimin petrol fiyatlarını sert şekilde yukarı taşımasıyla şekilleniyor, ABD'nin abluka kararı ve İran'ın alaycı karşılığı jeopolitik riski canlı tutarken, ABD'nin stratejik rezervlerinin tarihi düşük seviyeye inmesi ve Çin'in ithalatındaki keskin gerileme arz-talep dengesindeki kırılganlığı gözler önüne seriyor. Fed cephesinde enflasyon endişeleri ve rezerv yönetimindeki temkinli duruş, bugün açıklanacak TÜFE verisiyle birlikte faiz patikası tartışmalarını canlı tutarken, petrol fiyatlarındaki yeniden yükseliş olası bir enflasyon rahatlamasının etkisini sınırlıyor. Türkiye tarafında ise dışsal şoklara karşı sürdürülen sıkı duruş ile genişleyen sanayi finansman destekleri aynı anda gündemde yer buluyor.

EREN CAN UMUT**TRİVE YATIRIM ARAŞTIRMA DİREKTÖRÜ**

RİSK UYARISI: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki şekil ve değerler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Trive Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından, karşılığında herhangi bir maddi menfaat temin edilmeksizin, genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bilgiler yatırımcılar tarafından danışmanlık faaliyeti olarak kabul edilmemeli ve yatırım kararlarına esas olarak alınmamalıdır. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. İnternet sitemizdeki her türlü tablo ve grafikler güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Sitemizde bulunan iç ve dış piyasalara ait tablo, grafik ve analizlerin doğrulukları tarafımızca garanti edilmemekte ve bilgiler belli bir gelirin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir.